

IVARI PADAR:
Põllumajandus
saab 38 miljonit
lisaks

Loe lk 2

**ANDRES
ANVELT**
rajab Narva
kolledži

Loe lk 3

Kuidas püüda
palgalõhet ehk
sõnadelt tegudele!

Loe lk 7

Sotsiaaldemokraat

Aprill 2017

www.sotsdem.ee

KALVI KÕVA:

Head inimsuhted on poliitikas tugev kapital

Riigikogu SDE fraktsiooni esimees Kalvi Kõva on üks neist, kelle õlul püsib koalitsiooni koostehoidmise raske töö. Ajalehele Sotsiaaldemokraat antud intervjuus paljastab Kalvi Kõva poliitika kõõgipoolt ning arutleb sotsiaaldemokraatide partnerite ja oponendide üle.

Kogenud poliitikuna olete näinud mitmeid riigikogu koosseise ning veel rohkem koalitsioone seest ja väljast. Mis teil poliitikuaastatest kõige eredamalt meeles on?

Riigikogu koosseisud on olnud tõesti eripalgelised. Üle pika aja on kätte jõudnud aeg, kus Keskerakond kuulub koalitsiooni, mis on muutnud nii meie kui ka nende saadikute väljaütlemisi.

Seda võib riigikogus selgelt tajuda. Arvan, et Eestile on Reformierakonna sügisene opositsiooni vajumine ja Keskerakonna valitsusse tõusmine positiivne. See lõi olukorra, kus senine suurim opositsioonipartei saab nüüd näha ja tunda valitsuskoorma raskust.

Riigikogus aga töötavad tavalised inimesed. Mõnega saad hästi läbi, mõnega halvemini, mõnele ütled ainult „Tere!“. Tihti ei jookse head suhted koalitsiooni ja opositsiooni vahelt. Eredamad hetked algavad näiteks riigikogu korvpallimeeskonnast, kus palliplatsi meeskonnavaim liitis mind ka Jüri Ratasega, kellele saan alati helistada. Ongi kujunenud nii, et nendega, kellega on koos korvpalli mängitud ja tihedamalt läbi käidud, on ühise keele leidmine lihtsam. Mul on päris hea kontakt mõne Reformierakonna liikmega. Head inimsuhted on väga tähtsad

nii poliitikas kui ka elus üldse. Ja muidugi ei tohi unustada lihtsat tõde: tunnustav sõna on tähtsam kui kümme eurot.

Kolm viimast aastat on sotsiaaldemokraadid kandnud valitsusvastutust kokku kolmes valitsuses. Mis on praeguse valitsusliidu plussid?

Paremini tean kahte viimast. Taavi Rõivase valitsus juhindus üsna täpselt sellest, mis oli koalitsioonileppes mustvalgel kirjas. Oli selge juhtimisstiil, kus opositsiooni eelnõusid üldse ei arutatudki ja teemad, mida koalitsioonileppes ei olnud, kukkusid kohe laualt maha. Eks Reformierakonna pikk valitsusaeg tingis selle, et nad läksid pisut üleolevaks. Praegu võimul olev koalitsioon seevastu kinnitas kohe alguses, et teemasid

võetakse ka kõrvalt juurde ja et ka opositsiooni ettepanekud väärivad arutamist. Ning olgem ausad, nüüdne valitsusliidu lepe on palju enam SDE nägu ja vastab meie valijate ootustele.

Kuidas mõjub valitsusliidu koostöövõimele IRLi sisetüli, mis kõrvalt vaadates vennatapusõda meenutab? Ega koalitsioon kärisema hakka?

Erakonna esimehe vahetus on iga erakonna siseasi. Kui vaadata viimaseid esimeeste valimisi, siis ikka on räägitud sisedemokraatia ja piirkondade rolli suurendamist. Samasugune jutt kõlas Keskerakonna ja Reformierakonna uue esimehe valimisel, nüüd on nii ka IRLis. Asja tuum on ilmselt kuskil mujal, kuid välja lastakse seda paista sisedemokraatia õitsemisena. IRLi

puhul valitseb kerge teadmatuse, kes ikkagi seda erakonda juhib ja kellega peab rääkima. Aga tegelikult ei ole nende siseasjad koalitsiooni veel kuidagi mõjutanud. Loodame, et IRL otsustab peagi, kes esimeheks saab, ja et see kõik ei halvenda suhteid valitsusliidu sees. Tegelikult olen praegu üsna kindel, et nii ka läheb.

Kuidagi ei taha maha rahuneda ka siseheitlelused Keskerakonnas. Võtame kas või Jaanus Karilaiu ühisavaldused EKRE poliitikutega või Yana Toomi soolod. Kas peaminister Jüri Ratas suudab ikka oma erakonda ohjata?

JÄTKUB LK 3 ►►

Kristen Kanarik
SDE peasekretär

JUHTKIRI

Või(s)tlustulle parimas vormis!

Valimisaastaid on alati iseloomustanud soov energiliselt oma kogukonna tegemistes kaasa lüüa, sest just nüüd on võimalik esile tõsta muutusi, seada uusi pikemaajalisi sihte ning kogukonnalt selleks ka mandaat saada. Valimispäeval otsustame meie, meie pered, sõbrad ja tuttavad, aga ka nende sõbrad ja tuttavad, samuti naabrid ja töökaaslased ning omakorda nende sõbrad ja tuttavad ja nii edasi – tegelikult kõik inimesed meie kõrval, meie ümber – selle üle, milliseks meie vallad ja linnad edaspidi kujunevad.

Sotsiaaldemokraadid on kõikidel valimistel olnud usaldusväärseks partneriks, kes ka pärast valimispäeva on inimeste jaoks olemas. Praegu on see aeg, mil ka sina või sinu sõber saab teha otsuse tulla koos sotsiaaldemokraatidega ning muuta oma kodukoht paremaks paigaks.

Valdades ja linnades on vaid kord nelja aasta tagant võimalik end tõestada ning selleks, et igas Eesti nurgas oleks inimestel võimalik elada õnnelikult, peame ühiselt selle nimel tegutsema. Valimisaasta annab meile jälle võimaluse tegelikult kodukandi tegemisi mõjutada. Arutame aktiivselt oma kodukandi tuleviku üle, üheskoos tehakse ära nii mõndagi enne, kui taas on käes valimispäev. Meie eesmärk valimistel ei ole kohti püüda, vaid parandada kohapeal elukvaliteeti. Seda ei saa keegi meie eest ära teha, seda peame ise oma kätega tegema.

Kunagi varem ei ole meie stardipositsioon olnud nii hea kui nüüd ning selle peame üheskoos ka ära kasutama. Põhjusi meiega koos edasi liikuda või meid toetada on lugematu hulk. Tugeva valitsuserakonnana oleme suutnud end riigi tasandil kehtestada ning meie kohaliku tasandi esindajad on viimased neli aastat teinud head tööd. Aastaid oleme juhtinud linnasid ja valdasid ning andud kogukondadele taas tunde, et linn või vald ka päriselt oma inimestest hoolivad. Oleme erakond, kes seisab Eesti inimeste huvide eest ning teeme seda vastutustundlikult ja tulevikku vaadates. Tegutseme just nüüd, et meil kõigil oleks parem tulevik.

Meie eesmärk valimistel ei ole kohti püüda, vaid parandada kohapeal elukvaliteeti. Seda ei saa keegi meie eest ära teha, seda peame ise oma kätega tegema.

Tulevastel valimistel on kaardipakk rohkem segamini kui kunagi varem. Käib haldusreform, Eesti poliitmaastik on muutunud kirjumaks ning ülemaailmne poliitika mõjutab meid üha rohkem. See annab võimaluse demonstreerida meie ühtsust rohkem kui kunagi varem. Oleme Eestis ainulaadne erakond, kus ühtekuuluvustunne säilib ka kõige keerulisemates olukordades. Ka tänavune aasta kinnitab, et liigume kõik ühes rütmis ning üle riigi on meie inimesed täis teotahet. Solidaarsus, see on meie tugevus. Õlg öla kõrval astume valimisvõitlusesse, et sealt võitjana väljuda.

Eesti, kus me ise tuleviku üle otsustada saame, kus me elame vabaduses ja kus ei pea homse päeva pärast muretsema, kus kõikidel on võrdsed võimalused – kõik selle saavutame vaid üheskoos ja siis, kui seda ise ka päriselt soovime. Selle saavutame aga ainult ühel viisil, ainult siis, kui igaüks annab oma panuse. Olgu see kandideerimine, valimise või toetamise kaudu. Hea lugeja, võta tükike Eesti heaolust ja tulevikust ka enda kanda ning tule koos meiega valimistele!

Üheskoos töötame parema kodukandi, parema Eesti nimel. Ja pidagem meeles: kui meie lubame, siis meie ka teeme! ●

Sotsiaaldemokraat:

Väljaandja: Sotsiaaldemokraatlik Erakond
Aadress: Toompuiestee 16, Tallinn 10137 Telefon: 611 6040
Tellimine, kaastööd ja lisainfo: ajaleht@sotsdem.ee

KUU TEGIJA

Foto: Martin Dremļuga

Lauri Läänemets tõi Väätsa rahvale au ja kuulsuse koju kätte

Vallavanem Lauri Läänemets on Väätsa kandis inimesed ühiselt tegutsema pannud ning seda pärjati märtsikuus auhindadega nii loovusfestivalil Kuldmuna kui ka Eesti aasta suhtekorraldusteo konkursil.

Kuldmuna konkurssi peetakse turundusnimiste seas iga-aastaseks oodatumaks suursündmuseks, kus tiitlite nimel käib tihe rebimine ning iga "muna" – olgu siis kuldne, hõbedane või pronksine – leiab otseteed auväärse koha reklaamifirma või muu asjaosalise nähtavaimal kontoriseinal. Samas kipub see konkurss olema reklaamirahva nii-öelda siseasi, kuhu harva satub neid, kelle igapäevatöö ei olegi kogu Eestimaale mõnda kaupa või teenust meeldima panna. Väätsa vallavanem Lauri Läänemets suutis sel korral aga linnavurlesid tõeliselt üllatada.

Eelmisel talvel kerkis just Läänemetsa üleskutsel ning enam kui kolmesaja inimese osalusel vaid loetud tundidega Reopalu-Väätsa maantee äärde 600 eriilmelisest lumememmest koosnev "paraadvalve". Väätsast sai sel päeval ja õhtul omamoodi Eesti elu keskpunkt, sest iversevarki ettevõtmine leidis tee Eesti suurematesse telekanalitesse, uudisteportalidesse ja lehtedesse. "Minu jaoks oli kõige olulisem see, et inimesed ise tulid ja ise tegid. Selline koos tegemise rõõm paneb muudkui uusi asju välja mõtlema," kirjeldas õnnelik vallavanem ise ning lisas, et tegemist ei ole ainukese ettevõtmisega, mis vallarahva meelt rõõmsa ja ärksana hoidma peaks. Juba traditsiooniks on saanud nii suviti

toimuv kortermajade festival kui ka igakevadine huumoripäev "Maamees muigab". Ühiseid tubaseid tegevusi loodab Läänemets korraldama hakata ka möödunud sügisel valminud moodsas, päikesepaneelide ja tuulegeneraatoriga Väätsa koolimaja ruumides.

Kõike seda korraldades Läänemets mingite konkursside ja auhindade peale enne mõelda ei osanud, kui mitmed sõbrad-tuttavad seda talle järjepanu soovitama hakkasid. "Tagantjärele sain endalegi üllatusena teada, et just mina olin see, kes Laurile selle mõtte esimesena andis," tunnistab erakonnakaaslane Hannes Rumm, kelle sõnul tuleb nii lähedatest ettevõtmistest tihedamini ja valjemalt rääkida. "See osalejate ühine entusiasm ja tegutsemisrõõm on vaja inimestele eeskujuks tuua ja ma olin algusest peale kindel, et ka žürii liikmed on sama meelt," kinnitab ka sotsiaaldemokraatide kommunikatsiooninõunik Henri Käsper. Nii läkski ja lisaks auhindade jagamisele pidasid korraldajad oluliseks väätsalaste projekti veel mitmel pool eraldi esile tuua.

"Lisaks suurtele tuntud agentuuridele oli ka uusi põnevaid üllatajaid. Hea näitena võiks välja tuua Väätsa vallavalitsuse elukeskkonna väärtustamise kampaania, mille raames ehitati 600 lumememme. Väga hea eesmärgiga nutikas idee!" kiitis Eesti Turunduskommunikatsiooni Agentuuride Liidu (ETKAL) juht Lola Tehver ametlikus pressiteates. Talle sekundeeris Eesti Suhtekorraldajate Liit, kes pidas lumememmede projekti ja Väätsa

kortermajade festivali ühe tervikuna aasta parimaks kohaturunduse valdkonna ettevõtmiseks. Auhindajad rõhutasid just kohaliku omavalitsuse loovust ja ettevõtlikkust kohalike elanike kaasamisel.

Sel talvel jäi lumememmede paraad sobilikult materjali puudusel korraldamata. "Kahju muidugi, et talv selline lahjavõitu oli, aga praegu aknast välja vaadates tuleb pigem loota, et ilmataat meid enne

Tulge kõik appi! Talgupäeval, 6. mail kell 10 ehitatakse ühe päevaga Väätsa rabas valmis ligikaudu kaks kilomeetrit laudteed.

jaanipäeva lumememmelumega ei kostitaks," muigab Läänemets, kel koos Väätsa rahvaga on juba valmis päris uus plaan, milles saavad maikuu alguses kaasa lüüa kõik huvilised. Suurel "Teeme ära!" talgupäeval, 6. mail kell 10 ehitatakse ühe päevaga Väätsa rabas valmis ligikaudu kaks kilomeetrit laudteed ning paigaldatakse vajalikud infotahvlid ja viidad.

"Tulge aga appi ja teeme tavalisest matkarajast ühe tõeliselt mõnusa looduse õpperaja," kutsub kuu kangelane ning lubab kõiki abilisi nagu kord ja kohus Väätsal võõrustada. ●

Ivari Padar: Koostöö toob põllumajanduses edu

Kriisi üle elanud Eesti põllumajanduse suurim proovikivi on, kuidas toodangut väärindada, leiab mitmekordne minister ja maaelu edendaja tiitliga pärjatud Ivari Padar, kes praegu juhib parlamendi riigireformi probleemkomisjoni. Intervjuus jagab ta ka põllumeestele mõne soovitus.

Põllumeeste käsi käis kaks-kolm aastat tagasi väga kehvalt: lisaks laastavale seakatkule langesid kolinal liha- ja piimahinnad ning ära kukkus idapoolne turg. Kas põllumajandus on tänaseks toibunud?

Eesti põllumajandus oli tõesti veel üsna hiljuti sügavas kriisis. Samale ajale langes mitu ebameeldivat asja. Turuhindade kukkumise kõrval tekkisid probleemid Venemaaga, mistõttu kadus võimalus müüa sinna

toidukaupu. Praeguseks on olukord stabiliseerunud ja oleme leidnud oma põllumajandussaadustele uued turud. Vaieldamatult on Venemaa turg atraktiivne ka tulevikus, aga samas on see ettearvatu ja poliitiliselt mõjutatud. Meie põllumehed on sellega kokku puutunud nii kahe maailmasõja vahel kui ka viimase 25 aasta jooksul. Eesti põllumeeste ja toiduainetetööstuse kiituseks tuleb öelda, et leitud on alternatiivseid turgusid, kus on suudetud olla tublid ja tugevad.

Hilissügisel alustanud koalitsioon lubab valitsusleppes varasemast palju tõhusamat põllumajanduspoliitikat. Kas midagi on ära tehtud?

Tahan esile tuua, et uus koalitsioon rakendab maksimaalselt Euroopa Liidus kokkulepitud lisamakseid. Kriisiabi ja ülekatte (*top-up*) maksetena

Kriisiabi ja ülekatte (top-up) maksetena ning tõuaretuse täiendava toetusena makstakse sel aastal põllumajandusele juurde 38 miljonit eurot.

ning tõuaretuse täiendava toetusena makstakse sel aastal põllumajandusele juurde 38 miljonit eurot. See on ääretult oluline, näidates, kui tähtis oli valitsuse vahetus.

Mida soovite meie põllumeestele?

Suuremat koostööd ja igäihele eraldi – läbikaalutud ja ratsionaalseid otsuseid. See viib elu edasi. Põllumeeste jaoks on praegu kõige olulisem, kuidas saavutada toiduainete tarneahelas

parem positsioon. Põllumajandus ei muutu kunagi piisavalt kestlikuks, kui põllumees jääb selles ahelas pelgalt toiduainete müüjaks. Näiteks ekspordime praegu kolmandiku oma piimast toorpiimana. Just tänavu on riik tulnud välja algatusega toetada piimanduses suurtööstuse loomist ja väärindada Eesti piima rohkem. Kaks põllumajandusorganisatsiooni on esitanud oma äriplaani. Kui emb-kumb neist võitjaks tuleb, on ülioluline, et see ei murendaks meie põllumeeste edasist koostööd. Põllumajanduses on ühistegevuse eestvedaja vaieldamatult teraviljaühistu Kevili, mis on teraviljaturgu positiivselt mõjutanud, müües ühistu liikmete teravilja suurema vääringuga kui seda saanuks teha ilma ühistuta. Hea näide on ka Vastse-Kuuste lihatööstuse taasavamine, see on nüüd põllumeeste ühisomandis. ●

◀ALGUS LK 1

Kaua pingil istunud keskerakondlased tulevad välja aastate jooksul kogunenud mõtete ja ideedega, mida koalitsioonileppes ei leia. Eks see võib muidugi tekitada frustratsiooni, kui selgub, et oled nüüd küll koalitsioonis, aga sinu pika ajalooga ideed endiselt „ei lenda“. Märke sellest, et Keskerakond on alles n-ö kokkukulamise perioodis, on ikka veel näha. Samas, ega see nende piir jookse täpselt Ratase ja Savisaare leeri pidi ja teine tõdemus, et eks kaugemalt vaadates tunduvad Keskerakonna sisepinged päriselust suurematena. Kui läinud aasta lõpul tuli parlamenti väga oluline maksupakett, siis Keskerakond hääletas kui üks mees. Praegu on seal mullistusi veelgi vähem.

Seega on vaatamata ärevatele aegadele põhjust praegustele liitlastele kindel olla?

Usun küll. Pole põhjust kummalegi koalitsioonipartnerile etteheiteid teha. Et koalitsioon toimiks, on vaja kompromisse otsida erinevatel tasanditel. Väga palju tööd teevad riigikogu liikmed ära komisjonides, kus

Et koalitsioon toimiks, on vaja kompromisse otsida erinevatel tasanditel.

otsitakse samuti ühisosa. Keerukamad teemad jäävad erakondade ja fraktsiooni esimeeste lahendamata.

Kuidas võivad kohalikud valimised partnerite läbisaamist mõjutada?

Loomulikult seatakse valimiste lähenedes esiplaanile isiklik nähtavus

ja poliitikute laused lähevad hoogsamaks, kirglikumaks, „tõusevad lendu“. Siin ei ole midagi uut. Kõik see nõuab koalitsiooni hoidmisel ja omavahelistel läbirääkimistel suuremat tähelepanu ja selgitamist. Aga valimised on ju poliitika lahutamatu osa.

Tundub, et opositsiooni jäänud Reformierakond mahub üha enam ühe teki alla EKREga. Kahe erakonna retoorika muutub aina sarnasemaks. Näiteks peaministri ründamine selle eest, et ta külastas Peterburi Jaani kirikut. Mida sellest arvata?

Reformierakonnale on opositsioonis olemine üle 17 aasta uus kogemus ja seda alles õpitakse. Alguses ründasid nad kõige vihasemalt IRLi, keda pidasid uue valitsuse haavatavaks pooleks. Nüüd... Jah, aasta tagasi ei näinud Taavi Rõivast ja Hanno Pevkurit koos Martin Helme ja Jaak Madisoniga ühises juturingis, aga mida aeg edasi, seda rohkem on neil omavahel rääkida. Opositsioonis olek mõistagi ühendab, kuigi mina ei suuda ette kujutada, et Reformi-

erakond võtaks omaks EKRE arusaama Eesti suletusest ja nüüd ka vastuseisu Euroopa Liidule. Nii et Reformierakond alles kompab piire, mille sees nad opositsioonis tegutsesid hakkavad.

Kui EKRE pälvib järjest enam Reformierakonna tähelepanu, kas ta võib huvitada ka SDEd?

Sotsiaaldemokraatidel on suurim maailmavaateline vastasseis kahtlemata EKREga ja ma ei näe selle taandumist. Kõik, kes lugesid uudiseid EKRE viimaselt kongressilt, kuidas nad vastandasid end avatusele, Euroopa Liidule, tõeliselt sõltumatule Eesti Rahvusringhäälingule, sõltumatule kohtuvõimule, halvustasid meie kultuuri – need mõistavad, kui lai ja sügav väärtuseline veelahe laiub SDE ja EKRE vahel.

Kuidas hindate Vabaerakonna tegevust ja väljavaateid?

Kõik Vabaerakonna suuremad algatused, mis nad on riigikogus välja käinud, oleksid otsekui jääkeldrist ja rahvakogust. Nende

leivanumbriks on jätkuvalt nn kartellierakondade halvustamine ja parlamendierakondade rahastamise siunamine. Küllap nad veel otsivad oma maailmavaadet ja kohta.

Fraktsiooni esimehe ametikoht eeldab head närvikava ja kiiret reageerimist, sest ootamatud olukorrad ja nende lahendamine on parlamendis igapäevane asi. Mis on teie retsept, et pidev tulekahju kustutamine teid läbi ei põletaks?

Minu kodu ja suur osa elust on Tallinnast kaugel. Töömuredest ja närvilisest Tallinnast vabanema lähen Võrumaale, Rõugesse. Kui saan nädalas ühel päeval saaga metsas käia või põllul traktoriga mässata, siis see ongi puhkus. Minu lemmiktegevus on künda põldu, kui mööda vagu sõites saad sa rahulikult mõelda ja ennast maandada. Läbipõlemisest päästab ka pere tugi ja lastele pühendumine. Sa võid oma huvialad kõrvale heita, aga laste jaoks peab aega leidma. Pere on minu suurim tugi. ●

Urve Palo
ettevõtlus- ja
infotehnoloogiaminister

Ettevõtluse võimalikkusest maal

Lihadne töö on, et inimesed elavad seal, kus paiknevad töökohad. Seetõttu pole midagi imestada, et omavalitsusi, kuhu on inimesi viimase seitsme aasta jooksul juurde tulnud, on 210st (ühinemisi arvestamata) ainult 28. Umbes 43% rahvastikust elab Harjumaal ja umbes 31% Tallinnas.

Eesti rahvastik vananeb ja väheneb. Kuidas seda tendentsi peatada? Vana töö on, et lapsi sünnib rohkem maal kui linnas ja riik on rikkam, ebavõrdsus väiksem ning ühiskond tervikuna õnnelikum, kui regionaalne areng on riigis ühtlasem.

Järelkult tuleb teadlikult toetada töökohtade teket ka väljapoole suurlinnu. Valitsusel on selleks mitmeid plaane - alates riiklike töökohtade väljaviimisest Tallinnast, täiendavate vahendite suunamisest teede ehitusse ja transporti, kuni kaasaegsete munitsipaalüürielarumute rajamise ja viimase miili väljaehitamise toetamiseni.

Kohe-kohe, mais hakkab Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus toetama ettevõtteid, mis asuvad väljaspool Tallinna ja Tartut ning neid ümbritsevaid valdu. Kuna tehnovõrkudega liitumise kulukust peavad paljud ettevõtjad eeskätt maapiirkondades ettevõtluse edendamise takistuseks, siis otsustasime anda toetust elektri- võrkude, vee- ja kanalisatsiooni ning sidevõrguga liitumiseks.

Toetust saab taotleda nii võrguga liitumiseks kui ka olemasoleva võimsuse suurendamiseks. Riik toetab kuni 60% projekti maksumusest, maksimaalselt 100 000 euroga. Loodan väga, et huvi selle toetuse vastu on suur ja tänu sellele areng jätkub ning tekib juurde töökohti.

Hea uudis on seegi, et uuest aastast on plaanis kauaoodatud elektriaktsiisi langus energiasuurendustele ettevõtetele Euroopa Liidus lubatud miinimummäärani.

Selleks aga, et kohalik omavalitsus ja ettevõtjad saaksid kaasa aidata piirkonna arengule, on peagi võimalik taotleda ettevõtluseks riigilt maad lihtsustatud korras.

Toetades kõiki Eesti ettevõtjaid investeringute tegemisel ja panustades majanduskeskkonna arendamisse ning selle atraktiivsemaks muutumisse, loome kaasaegseid töökohti kohapeal ja anname sellega oma inimestele võimaluse teenida leiba ja rajada kodu siin, Maarjamaal.

Ainult nii on meil tulevikku. ●

„President ei ole lihtsalt üks ametnik. Ta on riigipea.”
Riigikogu liige Ivari Padar teeb kahe lihtlausega selgeks, miks president ei saa kunagi päriselt puhkust võtta.

Lapsed saavad riigi toel huviringi

Indrek Saar
kultuuriminister

Riigikogu äsjane otsus käivitab sotsiaaldemokraatide algatatud huvitegevuse reformi, mille eesmärk on tagada igale lapsele võimalus osa saada talle meelepärasest huviringist. Toetatud huvitegevuse võimalust hakatakse pakuma kultuuri, spordi ning loodustäppisteaduste ja tehnoloogia valdkonnas. Riigi toetus on 15 miljonit eurot aastas.

Sotsiaaldemokraadid peavad väga oluliseks, et iga laps, olenemata tema elukohast ja vanemate rahakoti paksusest, saaks osaleda huvitegevuses. Äsja võeti Riigikogus vastu noorsootöö seaduse, haridusseaduse ja huvikooli seaduse muudatused, mis on aluseks sügisel rakenduvale huvitegevuse toetussüsteemile. Omamoodi sümbolne on, et huvitegevuse reform jõustub just laste- ja noorte kultuuriaastal.

Noorteseire andmeil ei ole 10 protsenti Eesti koolilastest viimase kolme aasta jooksul käinud üheski trennis ega huviringis, mis tähendab, et ligi 30 000 last on huvitegevusest täiesti kõrvale jäänud. Niisuguse muretekitava olukorra pärast tuligi toetussüsteem välja töötada. Põhjused, miks lapsed huviringides ei käi, on mitmesugused: pere majanduslik olukord, sobiva huviringi puudumine või juhendajate nappus.

Otsused tehakse kohapeal

Kõik omavalitsused saavad rahalise fondi, millest lähtudes tuleb koostada omavalitsuse huvitegevuse kava. Lisaraha suuruse arvestamisel on aluseks järgmised näitajad: noorte hulk, erivajadustega noorte arv, toimetulekuraskustes perede laste arv, aga ka kohaliku omavalitsuse finantsvõimekus. Oluline on, et arvestataks piirkonna eripära, erilist tähelepanu vajavad hajaasustusega piirkonnad,

kus huvitegevuse kättesaadavus on alati keerulisem.

Omavalitsustel tuleb panustada sinna, kus lahendus toob prima tulemust, olgu selleks siis uue trenni või huviringi avamine või täiendava koolibussi käikupanek. Oluline on teha tihedat koostööd, nii et laste huvid oleksid esiplaanil.

Toetus parandab eelkõige teenuse kättesaadavust ja kvaliteeti ning peab kindlustama mitmekesise valiku. Meie eesmärk on, et igal noorel oleks võimalik valida midagi kolmest valdkonnast: sport, kaunid kunstid ning loodustäppisteadused ja tehnoloogia.

Sõltuvalt omavalitsusest käib praegu regulaarselt mõnes huviringis või trennis 30–60 protsenti lastest, mida on kohe kindlasti liiga vähe. Meie põhieesmärk peab olema laste ja noorte igakülgne areng ning peame hoolitsema, et ükski meie anne võimaluste puudumise tõttu kaduma ei läheks. Võimalus huvitegevuses osaleda peab olema laste põhiõigus, mitte luksuskaup, ja selleks toetus-

Omavalitsustel tuleb panustada sinna, kus lahendus toob prima tulemust, olgu selleks siis uue trenni või huviringi avamine või täiendava koolibussi käikupanek.

süsteemi vaja ongi.

See on teatud mõttes garantii, et aastakümnete pärast on meie teatri- ja kontserdisaalid, aga ka treeningrajad endiselt rahvast tulvil. Teadliku, aktiivse kultuuripubliku kasvatamine juhendatud huvitegevuse kaudu on osa sellest, et oleme riigi ja rahvana avatud, enesekindlad, loovad ja konkurentsivõimelised, vajadusel kriitilised ning suudame seista selle eest, mis on meile tähtis ja kallis. Ja mis see muu saakski olla kui rahvuskultuur ja selle katkematus.

Kultuuriministeeriumi välja töötatud toetussüsteem rakendub haridus- ja teadusministeeriumi eestvedamisel juba selle aasta 1. septembrist. ●

Huvitegevus muutub kättesaadavamaks ja mitmekesisemaks

Sisekaitseakadeemia Narva kolledž

Foto: Arhitektuurbüroo Architect11

Selline on arhitektide esialgne visand Narva Paul Kerese tänavale ehitatavast Sisekaitseakadeemia kolledžist.

Pärast mitme kuu pikkust arutelu otsustas valitsus märtsi lõpus, et Sisekaitseakadeemia (SKA) peahoonet Tallinnast minema ei kolita, vaid Narva rajatakse SKA kolledž. Otsus lähtus nii akadeemia huvidest kui ka Ida-Virumaa ja tema elanike vajadustest, olles kasulik mõlemale osapoolale.

Kolledži rajamine Narva oli kompromiss. Ühest küljest oli nii koalitsioonilepingus kui ka Sotsiaaldemokraatliku Erakonna juhatuses kokku lepitud, et akadeemia Narva kolitakse, kuid teisalt ei tohtinud see tulla siseturvalisuse eelarve kulul. Samuti ei tohtinud kannatada sisekaitsehariduse kvaliteet. Narva SKA kolledži rajamine sästab oluliselt raha ning siseminister Andres Anvelt lubas Aktuaalse Kaamera otse-eetris, et sisekaitsehariduse õppekvaliteet paraneb uue kolledži rajamisega.

Kolledži rajamine Narva tähendab seda, et akadeemia praegused

õppekompleksid Tallinnas, Väike-Maarjas ja Paikusel säilivad. Anvelti sõnul toetab Narva kolledži rajamine SKA seniseid arengusuundi, andes kadettidele ja ametnikele uusi praktika- ja väljaõppevõimalusi ning rõhustades sisekaitseõpet Ida-Virumaa gümnaasiumides.

„Kolledži loomine suurendab märkliselt Eesti riigi kohalolekut Ida-Virumaal, aitab parandada avalikku korda ja tõsta turvalisust. Kadetid patrullivad reaalselt linnatänavatel, töötavad piiripunktides ja tollis ning löövad kaasa kohalike päästekomandode ja Viru vangla töös,” sõnas Anvelt.

Sisekaitseakadeemia Narva kolledžis hakatakse korraldama kadettide väljaõpet ja praktikat, ametnike täiendõpet ja sisekaitselist eelkoolitust ning seda kõike üsna mahukalt. Tulevikus saab Ida-Virumaale praktikale suunata igal aastal kuni 400 kadetti, lisaks hakkavad rajatavates piirivalve- ja tolliõppe moodulites õppima 50

kadetti. Täiendkoolitustel hakatakse Narvas koolitama aastas 2200 inimest, nii täiskasvanuid kui ka gümnaasiumiõpilasi.

„Samal ajal arvestab otsus ka politsei- ja piirivalveameti vajadusi, milleks on kiirreageerimisvõimekuse tõstmine, uute harjutamisvõimaluste loomine ja piirivalvurite elamistingimuste parandamine,” selgitas Anvelt.

Uude kompleksi tulevad õppe- ja tööruumid, majutuskohad ning treeningu- ja spordiruumid. Kolledži rajamine on tihedalt seotud narvalastega, sest lisaks tudengitele saavad uut lasketiiru kasutada näiteks kohalikud laskesuusatajad, samuti jääb linnaelanikele avatuks loodetavasti rajatav ujula. Ujula ehitus sõltub valitsuse otsusest. Vähetahtis pole seegi, et uue kolledžiga tuleb Narva juurde 20 uut töökohta.

Suur töö algab

Kuigi ühest küljest sai valitsuse otsusega suur töö ühele poole, siis teisalt kõige suurem töö ehk kolledži enda rajamine alles algab. 6. aprillil, nädal pärast valitsuse otsust käis siseminister Anvelt koos Sisekaitseakadeemia rektori Katri Raigiga Narvas, et vaadata üle tulevase kolledži potentsiaalne asupaik.

Vaadatud neljast krundist langes valik Paul Kerese tänavale asuvalle krundile, mis kuulub Tartu Ülikoolile ning kus praegu asub ülikooli kolledži endine hoone, ühiselamu ja staadion. Rajada akadeemia uus kompleks kahe kõrgkooli ühistööna on lihtsalt kõige mõistlikum. „Paranevad ülikooli tudengite elamistingimused

„Tehnika võib olla hea ja kiire, kuid kõige selle taga on ikka inimene. Kõige olulisem on inimressurs.

Siseminister Andres Anvelt peab oluliseks politseinike palgaküsimust.

akadeemia kolib linna

Sisekaitseakadeemia Narva kolledž

ja lisandub sportimisvõimalusi, akadeemia õppurid saavad aga ülikooli kolledžis vabaaineid võtta. Samuti saab Narva südalinnas üks krunt taas korda,“ sõnas siseminister.

Oluline on ka rahaline pool. Sisekaitseakadeemia rektor Katri Raik kinnitab, et kolledži rahastamisel on potentsiaali kujuneda väga heaks koostöönäiteks riigi ja Narva linna ning kahe kõrgkooli, Tartu Ülikooli ja Sisekaitseakadeemia vahel. „Koostööst võivad kõik,“ rõhutas Raik.

Kolledži ehituse kogukulu on hinnanguliselt 12,8 miljonit eurot, millest poole saab eeldatavasti katta olemasolevate varade müümise ja eelarvesse juba planeeritud vahenditega. Puuduolevale osale tuleb leida katteallikad riigieelarvest. ●

- kadettide väljaõpe ja praktika
- ametnike täiendõpe ja sisekaitseline eelkoolitus

50

kadetti õpib
piirivalve- ja
tolliõppe
moodulites

400

kadetti saab
suunata
Ida-Virumaale
praktikale

2200

inimest osaleb
täiendkoolitustel

Foto: Arhitektuuribüroo Architect11

Naiste tugikeskused saavad raha juurde

Valitsus otsustas riigi eelarvestraategias aastateks 2018–2021 suurendada naiste tugikeskuste teenuse püsirahastust 150 000 euro võrra. Vägivallatsejatele suunatud sekkumisprogrammile eraldati 50 000 eurot.

Naiste tugikeskuste riiklik püsirahastus on aasta-aastalt kasvanud. 2014. aastal oli tugikeskustele riigieelarvest ette nähtud 430 000 eurot, tänavu 620 000 ja uuest aastast on baasraha veel neljandiku võrra suurem ehk hakkab

Ohvriabi seaduse järgi sisaldab naiste tugikeskuste liitteenus vajadusel turvalist majutust, esmast kriisinõustamist, juhtumipõhist nõustamist, vajaduse korral psühholoogilist nõustamist või psühhoteraapiat, juriidilist nõustamist ja ohvriga kaasas olevate laste abivajaduse hindamist ja esmast nõustamist. Naiste tugikeskuste teenust korraldab sotsiaalkindlustusamet. Riik rahastab ka tugitelefoni 1492 teenust ning seksuaalvägivalla ohvrite abistamist.

„Lisaks ohvrite abistamisele peab riik süsteemsemalt tegelema ka vägivallatsejatega ning mul on hea meel, et riigieelarvest on leitud raha sekkumisprogrammi elluviimiseks,“ rääkis Ossinovski. Rehabilitatsiooniprogrammi „Sisemine kindlus“ töötas välja Tartu Ülikool. See on suunatud meestele, kes soovivad lõpetada vägivalla kasutamise lähisuhtes või vajavad tuge oma hetkeks kriisist väljumiseks. Sisemise kindluse programmi aluseks on varem Eestis ja mujal maailmas läbiviidud rehabilitatsiooni programmide puhul töötanud põhimõtted ja meetodid, mis on kohandatud Eesti oludele. Vägivallatsejate sekkumisprogrammi hakkab samuti ellu viima sotsiaalkindlustusamet. ●

Riigi võimuses on mõjutada töökohtade regionaalset paiknemist ja seega ka elu jätkumist maapiirkondades.

olema 770 000 eurot aastas. „Suurema toetusega muudame tugikeskuste teenuse tugevamaks ja kestlikumaks ning anname ühtlasi ohvritele selge sõnumi – abi on tagatud kõikjal Eestis,“ ütles tervise- ja tööminister Jevgeni Ossinovski.

Kadrid valmistuvad valimisteks

Kadrid kogusid tarkusi Ida-Virumaal

Naiskogu Kadri pidas aprilli esimesel nädalavahetusel Narvas seminari, kus osales ligi 30 aktiivset Narva naist. Naiskogu president Reet Laja tutvustas erakonna ja praeguse valitsuse esimese 100 päeva saavutusi ja andis ülevaate, kuidas Kadri valmistub KOVi valimisteks. Narva kolledži direktor Kristina Kallas rääkis kolledži võimalustest ja plaanist rajada Narva eesti keele majad.

Seminari „Tulevik on meie teha! II“ teises osas Narva-Jõesuus, kus oli naisi üle Ida-Viru, lükkasid sündimise kulmineeruvale poliitikahooajale hoogu veelgi juurde. Vallavanemate Etti Kagarovi ja Veikko Luhalaide eestvedamisel arutleti omavalitsusreformi üle, Kristina Kallas käsitles

keele ja hariduse teemat Ida-Virumaal laiemalt ning KOVi seadlusandlust tutvustas naiskogu juhatuse liige Eve Kislov.

Asepresident Elle Pütsepa juhtimisel peetud ajurünnakul vahetati mõtteid palgalõhe vähendamise meetmete üle, et ka selle aastal kevadel viia läbi piirkondlik palgalõhevastane kampaania. Seminari teisel päeval keskenduti valimisteks valmistumisele Inara Luigase ja Reet Laja juhtimisel ja õpiti uusi tarkusi sotsiaalmeedia edukamaks kasutamiseks kommunikatsioonitegevuses.

Naiskogu Kadri volikogu koosolekul Narva-Jõesuus võeti vastu naiskogu käesoleva aasta tegevuskava ja otsustati organisatsiooni üldkoosolek pidada 17. – 18. juunil Tartus. ●

Tallinna Sotsiaaldemokraat

Varjatud prügimaks Tallinnas peab kaduma

Rainer Vakra
riigikogu liige

Pealinna juhid on aastaid rünnanud ja halvustanud professionaalseid jäätmettevõtteid, rääkinud vajadusest prügimajandus munitsipaliseerida ja võtta see täielikult linna kontrolli alla.

Tegelikult ei allu Tallinna süsteem tervele mõistusele ega turuloogikale. Sisuliselt on varjatud kujul kehtestatud prügimaks, mida linnavalitsus oma suva järgi paika paneb ning omadele ümber jagab.

Nii polegi imestada, et praeguses olukorras tõuseb ainsaks võitjaks kahtlase tausta ja keskerakondlike linnajuhtidega seotud riilufirma, kes ei suuda tagada teenuse kvaliteeti ning kellel puudub isegi jäätmekäitluse luba. Kahjuks on Tallinna elanikud sunnitud selles katsejärestena osalema ja lisaks veel kõik kinni maksuma. Mida tuleb muuta ja teha teisiti?

Õige oleks, kui tarbija ehk klient saaks võimaluse ise otsustada, keda ta end teenindama soovib. Jah, prügiveo leping peaks olema kohustuslik, kuid igal inimesel peaks jääma õigus valida endale sobivaim prügifirma.

Jäätmekäitluses kehtigu kaks kuldreeglit: kes saastab, see maksab, ning kui pea võtab, saab rahakott puhkust. Näiteks ühe plastpudeli ümbersulatamine uueks pudeliks ehk ringlusse võtmine on energeetiliselt ja majanduslikult 3–5 korda kasulikum kui selle ahjus põletamine, rääkimata selle matmisest prügimäele. Seetõttu oleks mõistlik, et neil majapidamistel, kes jäätmeid sorteerivad, oleks prügiveo teenus soodsam – kasvõi tasuta. Aga kes sorteerida ei viitsi, ei taha või mingil põhjusel ei tee ja viskab kõik ühte konteinerisse kokku, peaks sellise käitumise eest ka väärikselt maksma.

Ja veel: et kevadel oleks metsaalused puhtad ning olmeprügi ja autorehvid ei vedeleks looduses, peavad jäätmeaamad olema võimalikult mugavalt kasutada ning avatud 365 päeva aastas, varahommikust hilisõhtuni, välja arvatud riiklikel pühadel. See on lihtne sõnum elanikele – tule, millal vaja, meie väravad on alati lahti. Just selleks on tänava riigieelarves 2,2 miljonit eurot, millest 640 000 eurot saab näiteks Tallinn ja 150 000 eurot Tartu. ●

Varajane keeleõpe on panus lapse tulevikku

Anneta Ojaste tööpostil Asunduse lasteaia

Anneta Ojaste

Tallinna Asunduse lasteaia direktor

"On tohutu lapse aja ja ressursi raiskamine, kui me ei õpeta talle lasteaias selgeks veel ühte keelt. Vene laste puhul peaks selleks olema eesti keel, aga ka eesti laps võiks tegelikult lasteaiast saada kaasa selle hindamatu varanduse – teise keele. Olgu see siis inglise, vene või saksa keel," ütles meie president Kersti Kaljulaid veebruari alguses Pärnus Eesti haridusjuhtide aastakonverentsi avades.

Presidendi väljaõeldu sobitus nii hästi sotsiaaldemokraatide hariduspoliitikaga - tulevikku vaatav haridus,

Loomulik uudishimu kõige uue vastu teeb lapsest parima õppija. See, millise keskkonna õppimiseks me lastele kujundame, on täiskasvanute teha.

võrdsed võimalused ja stardipositsioon kõigile lastele, et otsustasime edasi minna keeleõppe alustamisega lasteaias.

Teema on leidnud piisavalt kõlapinda, mis näitab, et see teema läheb inimestele korda ja mul on selle pärast väga hea meel. Olen saanud väga palju toetavat tagasisidet ning loomulikult ka kriitikat. Oponendid on toonud peamise kitsaskohana välja laste niigi tiheda ja üleorganiseeritud päevakava lasteaias. Nad kardavad, et lastele ei jää aega rahulikus tempos lapsepõlves elamiseks.

Mina soovitan näen varajast võõrkeeleõpet võimalusena. Kõik, kes eelkoolialiste laste arengusühhoogiast midagi teavad, on usutavasti nõus, et tegelikult ei ole väikelast võimalik sundida õppima. Laps õpibki tegutsedes ning uusi teadmisi oskuslikult olemasolevate kogemustega

sidudes. Loomulik uudishimu kõige uue vastu teeb lapsest parima õppija. See, millise keskkonna õppimiseks me lastele kujundame, on täiskasvanute teha. Õpetajal on võimalus planeerida lapse päev huvitavaks ning vältida liigset kiirustamist ning üleorganiseeritust.

Pealegi, ei ole võõrkeeleõpe lasteaias midagi uut. Ka täna toimub nii saksa, prantsuse kui inglise keele õpe erinevates lasteaiades üle Eesti. Vene lasteaiades õpitakse eesti keelt võõrkeelena juba aastaid nii keelekümbeluse kui loimitud keeletegevusena.

Peale seda, kui Tallinna piirkonna juhatus oli andnud sellele presidendi poolt välja käidud mõtte edasi arendamisele rohelise tule, hakkasin ette valmistama ekspertide ümarlauda, mis toimus Tallinnas, Asunduse lasteaias 7. märtsil.

Ümarlaua avas Eesti Instituudi juhatuse esimees Mart Meri ning ettekanded tegid Tallinna Ülikooli Humanitaarteaduste Instituudi, Sihtasutuse INNOVE, Eesti Lasteadnike Liidu ning Tallinna Goethe Instituudi esindajad. Osalesid Haridus- ja Teadusministeeriumi, mitme võõrkeeleõpetajate ühenduse esindajad

ning loomulikult mitmed eesti ja vene õppekeele Tallinna lasteaiade direktorid ning võõrkeele õpetajad.

Ümarlaua ettekanded ning arutelu andsid veel rohkem kindlust varajase võõrkeeleõppe vajalikkusest. Keelekspertidid ja praktikud kummutasid ka paljud müüdid ja hirmud, mis seotud keeleõppega lasteaias.

Peale ümarlauda kogunes väiksem seltskond alushariduse praktikuid ja keeletespialiste, et arutada varajase keeleõppe sisu ning korralduse võimaluste üle Tallinna lasteaiades.

Töös osalesid lisaks minule TLÜ keeleteadlane Merle Jung, SA INNOVE keeletespialist ja keeleteadlane Kärt-Katrin Pere, Raadiku lasteaia eesti keele õpetaja Riina Salak ja Laagna Lasteadalgkooli direktor Natalia Kond.

Kohtumisel olid fookuses nii võõrkeeleõpetaja ettevalmistus, loimitud tegevuste korraldus kui ka keeleõppemetoodikad.

Töörühma liikmete ühine seisukoht on, et võõrkeele õppeks ning keeletaju väljakujunemiseks on parim loimitud aine- ja keeleõppe (LAK) metoodika, mis on juba aastakümneid kasutusel keelekümbeluses. Lisaks on SA Innoval olemas võimekus õpetajate väljakoolitamiseks. Loimitud aine- ja keeleõppe metoodika kasutamisel ei suurene laste koormus, kuna keele tutvustamine on osa igapäevastest tegevustest ja mängust. Oluline on ka meeles pidada, et eesmärk ei ole lasteaialapsi lugema või kirjutama õpetada, vaid tekitada keeletaju läbi igapäevase tegevuse.

Alushariduse kontekstis tähendab LAK-õpe võõrkeele tutvustamist lastele läbi valdkondlike planeeritud tegevuste, igapäevaste tegevuste ja mängu.

Võõrkeeleõppe tegevused planeerib keeleõpetaja koostöös rühmaõpetajaga arvestades lasterühma õppe- ja

kasvatustegevuse temaatika ning päevakavaga.

Võõrkeeleõppe tegevuste läbiviimisel on töökeeleks võõrkeel. Tegeldakse ainult suulise keelega. Lapselt eeldatakse keele kuulamist, arusaamist ning öeldule reageerimist.

Enesehindamise ja lapsele ning vanemale tagasiside andmise vahendina kasutatakse paindlikult erinevaid meetodeid nagu tegevuste vaatlused, tegevuste analüüs ja õpimapi koostamine koostöös lapsega.

Oluline on ka meeles pidada, et eesmärk ei ole lasteaialapsi lugema või kirjutama õpetada, vaid tekitada keeletaju läbi igapäevase tegevuse.

Keeleõppe eeldatavate tulemuste kavandamisel arvestatakse nii laste arengutaset, vanust kui ka võõrkeeleõppe mahtu.

Keelesuuna ja õpetaja leidmisel jääb vabadus lasteasutusele, sest paindlik korraldus võimaldab rakendada nii töötavaid alushariduseõpetajaid kui ka leida täiendavalt keeleõpetajaid väljastpoolt.

Täna on töörühma poolt koostatud üksikasjalik pilootprojekt, mille põhjal on lähiajal plaanis algatada Tallinna Linnavolikogu otsuse eelnõu, mis võimaldaks varajase keeleõppe pilootprojekti käivitada Tallinna lasteaiade baasil. Osalemine pilootprojekti toimub vabatahtlikkuse alusel.

Asunduse lasteaias, mida juhata, osaleb pilootprojekti kindlasti ja loodan, et juba aasta pärast saan jagada kogemusi, kuidas lapsed võõrkeele lasteaias vastu võtsid. ●

Kuidas püüda palgalõhet ehk sõnadelt tegudele!

tavaliselt tegemist ettevõttega, kes hoolivad keskmisest rohkem näiteks ka tööohutusest.

Investeetija Kristi Saare tuletas seepeale meelde, et enamik Eesti ettevõtteid on lihtsalt nii pisikesed, et neil polegi personalitöötajat, kes koguks statistikat, jagaks midagi palgamaatriksist või ehitaks üles personali-süsteemi. "Siin vaataksin mina küll riigi otsa, kes võiks seda infot sektoritele pakkuda. Muidu juhtubki nii nagu ikka – lähed väikelinna ettevõttesse, kus on käputäis töötajaid, ja ülemus, sageli ikka mees, mõeldab tuule suunda ja ütleb sulle, mis palga saad. Keegi

ei räägi maatriksist või sinu õiglasest väärtusest," sõnas Saare.

See aga tähendab stereotüüpide murdmist ning mõtteviisi ja juhtimiskultuuri muutmist. "Küsi endalt, kas töötaja on tööandjale kulu või tulu," soovitas Matt. Ossinovski meenutas, et meil on paraku endiselt

Tööturu efektiivse toimimise tagab see, kui kõigil tööturu osapooltel on informatsioonile võrdne ligipääs, kõik tunnevad end tööturul turvaliselt ega pea kartma diskrimineerimist.

tööportaale, kust tööandja saab hiiereklikiga teha valiku: otsin noort, eestikeelset meest. "Kuidas küll murda mõlemist, et välja ei jääks vanemaealised, muu emakeelega naised, sest võib-olla on just nende hulgas oskustelt parim kandidaat. Või kuidas muuta meesjuhi veendumust, et tema sekretär peab olema noor naine? Jah, see on laima kultuuri, lastetoa, hariduse küsimus."

Ossinovski toetab ka seda, et töökuulutustes oleks pakutav palgavahemik kandideerijale nähtav.

"Kasvava tööjõupuudusega riigis ei peaks tööandja lootma, et saab töötaja 100 eurot odavamalt, kui ta palka kuulutuses ei näita."

Rainer Katteli hinnangul on üks võimalikke lahendusi just töötajate endi teadlikkuse tõstmine ehk võrdne ligipääs informatsioonile. Ta tõi näiteks Eesti ettevõtja Sten Tamkivi rajatud Teleporti-nimelise rakenduse, mis võimaldab nn digitaalajastu ränduritel saada hetkega ülevaate Helsingi, Vilniuse või Londoni töökohtadest ja tasu suurusest. "Tavalisele töötajale sellist teenust pole, tema peab endiselt kompama pimeduses ja reeglina kardab ta ka küsida. Ometi on riigil selline informatsioon olemas, ettevõtjad deklareerivad igakuiselt, millised on nende palgad." Tema ettepanekul võiks maksu- ja tolliamet teha erialaliitudega tihedalt koostööd.

Ossinovski kinnitusele liigutakse samal ajal edasi ka plaaniga luua tehniline lahendus, mille abil saaks tööinspeksioon teha järelvalvet palkade üle. "Olulisim on, et see annab erinevatest registritest kokku kogutud teabe põhjal ettevõtetele endale võimaluse saada oma kitsaskohtadest paremini aru ning mõista, millised probleemid on neil võrreldes teiste sama sektori ettevõtetega. Tööinspeksiooni roll oleks neid vajadusel nõustada ja lahendusi pakkuda, sest häid praktikaid on maailmas palju. Sunnimehhanismiks saaks seda pidada vaid nende ettevõtete puhul, kes ei soovigi mingeid muutusi ega kavatse midagi ette võtta. Nii on loogiline, et riik mingeid samme astub," selgitas ta. Kattel lisas, et põhiseaduse järgi on diskrimineerimine keelatud ning samadel ametikohtadel meestele ja naistele eri palka makstes rikutakse häbitult seadust. "Me ei peaks seda ühiskonnana tolereerima või sellele lihtsalt läbi sõrmede vaatama – tegema just nii, nagu iga roolijoodikugi võtame liiklusest maha," leidis Kattel. ●

5 mõtet vanemapuhkusest

Merle Liisu Lindma:

Minu meelest on kolm aastat lapsega kodus olla kuritegelik. Maailm areneb nii kiiresti, et väga keeruline on tööturule tagasi tulla. Enamjaolt jääb koju see vanem, kes teenib vähem. Loodan, et ühel hetkel jõuame nii kaugele, et isad soovivad oma lastega koduseks jääda.

Jevgeni Ossinovski:

Tuleb leida tasakaal soolise võrdõiglikkuse ja naiste tööturule kaasamise ning laste õiguste vahel. Kõigil pole võimalik tööturule kibekiirelt naasta, sest lapsed on erinevad. Süsteem peab olema paindlikum ning vanematel peab olema valikuvabadus töö-, pere- ja eraelu paremaks ühitamiseks.

Ülle Matt:

Loodan, et naised jäävad ka tulevikus koju ja tahavad emaks saada. Meil tuleb toetada vanemate tööturule tagasitulekut, et nad võimalikult ruttu saaksid tagasi tavalise tööriti. Tasuks ka riigi tasandil pakkuda tööturule naasnutele kursusi ja koolitusi.

Kristi Saare:

Praegu ei ole vanemapuhkuse ajal keelatud töötada, aga keelatud on üle teatud piiri (kuni Eesti keskmise – toime) palka saada, sealt edasi hakkab hüvitis vähenema. See pole õige. Teiseks, kui sa ka naased tööle, on uus probleem – kes siis lapsega on, sest lasteaiakohti pole. Ja tööandja teab seda sama hästi.

Rainer Kattel:

Meie vanemapalka süsteem suurendab madalapalgaliste naiste sunnismaisust. Kas me ühiskonnana saame lubada, et lapsetoetus on universaalne? Minu meelest mitte. Me peaks maksma toetusi neile, kelle suurimaks mureks on, et nad taastoodavad vaesust. Kutsun üles universaalsest loobuma ja kindlustame neid, kes vajavad.

Karm tõsisasi on, et soolise palgalõhe poolest on Eesti Euroliidus esirinnas. Eestis teenivad naised meestega võrreldes 26,9 protsenti vähem ehk teisisõnu, naise üks euro teeb "mehe rahas" 73 senti. Et teenida välja meeste eelmise aasta keskmine palk, tuleb meie naistel tööd rügada 100 päeva rohkem.

Võrdse palga päeva puhul peetud soolise palgalõhe arutelul Tallinnas Solarise keskuses otsisid pääseteed palgalõhest tervise- ja tööminister Jevgeni Ossinovski, soolise võrdõiglikkuse nõukogu esimees professor Rainer Kattel, investeeija ja õpetaja Kristi Saare, Swedbank ASi personalijuht Ülle Matt ning Skype'i personalijuht Merle Liisu Lindma. Debatti juhtis ajakirjanik Rain Kooli.

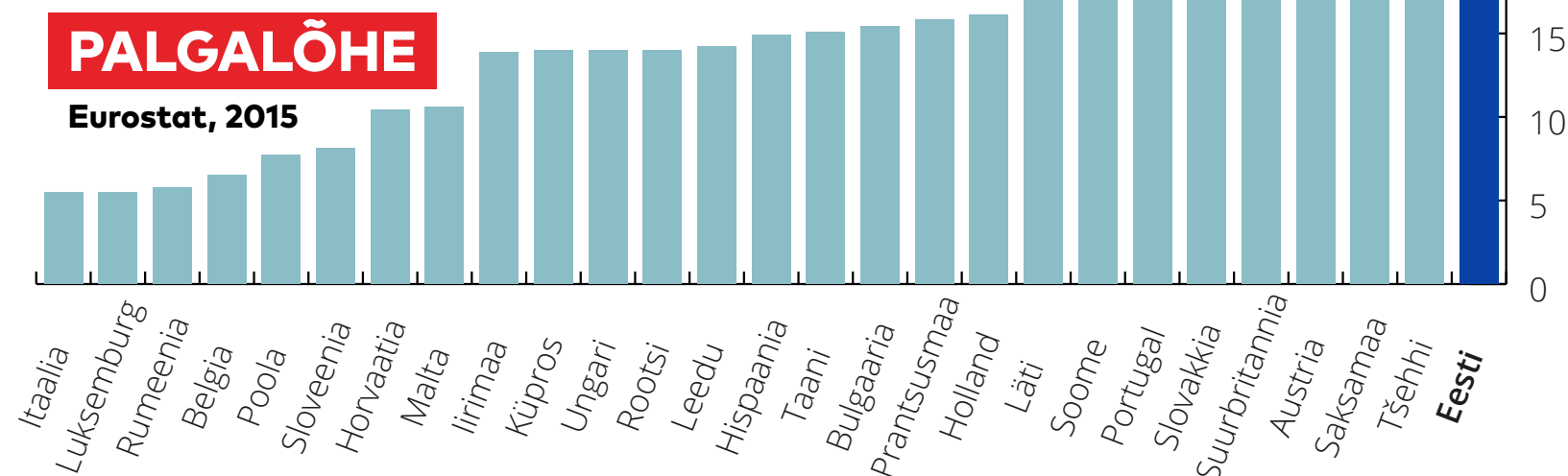
Üks selgemaid ettepanekuid, mille poolt olid kahe käega valmis hääletama ka vestlusringis osalenud kahe eraettevõtte personalijuhid, kõlas tervise- ja tööministrilt: avaliku sektori palgavahemikud olgu organisatsioonide sees avalikud. "Täna on avaliku teenistuse seaduse alusel avalikud küll ametnike töötasud, ent seda nõuet tuleb laiendada ka riigi- ja kohalike omavalitsusüksuste asutustes, sihtasutustes ja äriühingutes töölepinguga töötavatele inimestele," leidis Ossinovski. Tema hinnangul tagab tööturu efektiivse toimimise see, kui kõigil tööturu osapooltel on

informatsioonile võrdne ligipääs, kõik tunnevad end tööturul turvaliselt ega pea kartma diskrimineerimist. "Muidugi ootaks selle algatusega liituma ka erasektorit," ärgitas minister.

Microsofti ja Skype'i personalijuht Merle Liisu Lindma tõi näiteks USA töökultuuriga Microsofti, kus on igal ametikohal küljes nn hinnalipik koos ootustega töötajale – vahet pole, kas tegu on naise või mehega. "Tõsi, tööintervjuudel näen aeg-ajalt ikka, et naiste ootused töötasule on kohati madalamad. Aga me ei võta seda naist tööle, kuna ta küsis vähem palka. Soovitame tal koju minna, pisut internetist juurde lugeda, tegelda eneseväärtustamisega ja tagasi tulla. Mõned nimetavad seda turusolkimiseks," rääkis Lindma.

Swedbanki personalijuht Ülle Matt tõdes, et neil, Põhjamaade päritolu pangas polekski teisiti võimalik ja palgavahemikud kehtivad kõigile. Enamgi veel, ka mitu aastat lapsehoolduspuhkusel olnud töötajate palgad tõstetakse naastes täiendõppe järel õiglasele tasemele ehk teistele järele.

Ometi mõnsid kõik, et need kaks ettevõtet on siiski harvad erandid, sest välismaiste juurtega ettevõtete töökultuuris on soolise võrdsuse ja mitmekesisuse väärtustamisega tegeldud kauem ja see on loomulik osa igapäevasest tööst. Ossinovski sõnul on

SDE ootab riigikokku külla 22.04

Tänavune Riigikogu lahtiste uste päev on pühendatud laste- ja noorte kultuuriaastale ning suvel toimuvale laulu- ja tantsupeole "Mina jään". Sel aastal möödub 100 aastat Maapäeva kokkutulemisest, seepärast kuulutatakse Riigikogu istungisaalis välja Noorte Maapäeva valimised.

Kava

Kell 10.40 Tervituskontsert lossi rõdult

Kell 10.50 Riigikogu esimehe Eiki Nestori tervitus

Kell 11-16 Ekskursioonid lossis, pääs Pika Hermannini torni

Kell 11-16 Kohtumised fraktsioonides Riigikogu liikmetega

Kell 11-16 Kunstisaalis Laste Vabariik ja Lastejaam – esmakordne võimalus veidi piiluda ja osa saada Laste Vabariigi mängualast

Kell 11-16 Lastetoas Laste ja noorte kultuuriaasta "Mina ka!" töötuba

Kell 11-12 Arutelu „Mina jään, kas ka laulu- ja tantsupidu jääb?“ kohvikus.

Kultuurikomisjoni ja Eesti Laulu- ja Tantsupeo SA esindajad

Kell 11.30 Lossi õuel õpetab rahvatantsu suvise tantsupeo üldjuht Margus Toomla

Kell 12-13 Infotund Riigikogu istungisaalis. Rahva küsimustele vastavad valitsuse liikmed

Kell 13-14 Mälumäng „Eesti ja Euroopa Liit“ konverentsisaalis

Kell 13-14 Suvise noorte laulu- ja tantsupeo "Mina jään" lood ja laulud lossi õuel

Kell 14.30 Noorte Maapäeva valimiste väljakuulutamine istungisaalis

Kell 15-16 Hea tuju kontsert Valges saalis. Esineb ETV mudilaskoor

Toimub ka valitsuse infotund. Fraktsioonid ootavad külla. Kohvikus arutatakse laulu- ja tantsupeo tuleviku üle. Tavapäraselt toimuv õpilaste ja Riigikogu liikmete vaheline mälumäng on seekord pühendatud Eesti ja Euroopa Liidu teemadele

FLÄSH! Sotside värvikad kevadised toimetamised

Riigikogu keskkonnakomisjoni esimees Rainer Vakra mõistab ja toetab karusloomafarmide sulgemise pooldajaid.

Ettevõtlus- ja infotehnoloogiaminister Urve Palo avas Dresdenis Skeleton Technologies tehase.

Noorsotside asepresident Ann Vaida avas Keila kultuurikeskuses näituse.

Indrek ja Mihkel tegid Kolmeraudse reklaamipausil pilti.

Roosibuketi varjust piiluv Hardi Volmer jagas koos teiste sotsidega võrdse palga päeval roose.

Kas sinul on liikmemaks juba makstud?

Liikmemaksu maksmine ei ole mitte ainult põhikirjaline kohustus, vaid annab sulle võimaluse kaasa rääkida erakonna suundades. Liikmemaksu tasumisega toetad oma piirkonna tegevusi ja tugevdad erakonda.

Liikmemaksu suurus:

5 eurot aastas – töötutele, pensionäridele, õpilastele ja üliõpilastele;

10 eurot aastas – erakonna liikmetele, kelle sissetulek on alla 1000 euro ühes kalendrikuus;

20 eurot aastas – erakonna liikmetele, kelle sissetulek on üle 1000 eurot ühes kalendrikuus.

Sotsiaaldemokraatlik Erakond:

EE711010022000260009 SEB Pangas;

EE762200221015674174 Swedbankis

RISTSÕNA

	SDE Pärnumaa piirkonna esimees	Sülg	VASTUS	Uudiste-agentuur ...-TASS	Kalapüügi-vahend	Moes, trendikas	Opereti "Viini nelud" autor	C, ..., E	
SDE Põhja-Tallinna osakonna ase-esimees			○						
Riigikogu ... komisjon			○						Millegi täiusliku kehastus
Kinnas			○			Huma-nitaar-instituut Väike koorikloom			
Jott		Mõistlikud Tagasi tulema	○						
Saksa k. sidesõna			○	(Talu)-hoone Tursklane					
Pops			○				Anno Aru saama, taipama		
Vaikselt			○		3 x täht Kitsamale erialale spetsialiseerunud tohter				... Suviste Sihtasutus Mees pildil ... longa, vita brevis
mi-bemoll			VASTUS jätkub Eba-loogilisus	○	○	○	○	○	○
SDE ... osakonna esimees Eve Kislov Kaksik-täishääl							Töödeldud muusika-pala Religioon		○
...laama						Hiina pindala-ühik Keila-...		Lille ilusaim osa Asukas	○
Jood		Ogataoline Jupiteri kaaslane						Närv Kalavõrk	○
Prantsuse vanim ajaleht "Le ..."							SDE Läänemaa piirkonna ase-esimees ...traat		○
Kesk-Aasia rahvaste pidustus				Siseasjade osakond Amet (saksa k.)			Linn Iraagis Kirgas		○
Ost		...-TV Õigekeel-suse sõna-raamat				Kanada näitleja ... Reeves Hektoliiter			○
SDE Türi osakonna esimees					Biitel Aasta				○
Gauss			Endine börsi-indeks					L naaber	

Silver Meikar:
E-valimiste moto on...

EESTI RAHVA RISTSÕNAD
RISTIK